

RKLU.050.12.2024.AC
Warszawa, 16 października 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 115 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) oraz art. 193 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. (M.P. z 2022 r. poz. 990, z późn. zm.), przekazuję poniżej odpowiedzi na pytania postawione w Interpelacji nr 4588 - w sprawie wsparcia systemu ochrony zdrowia poprzez zwiększenie liczby miejsc na kierunkach medycznych.

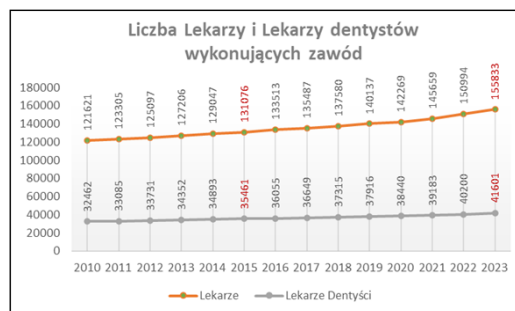
Odpowiedź na pytanie 1: „Czy ministerstwo dysponuje informacjami ile osób na przestrzeni ostatniej dekady ukończyło kierunki medyczne na polskich uczelniach? Ile z tych osób zasiliło polski system ochrony zdrowia, a ile wyjechało za granicę?”

Uprzejmie informuję, że liczba osób, która ukończyła kierunki medyczne na polskich uczelniach w latach 2014-2023 wynosi ponad 282 tys. Poniżej znajduje się tabela z wyszczególnieniem poszczególnych kierunków kształcenia w latach 2014 – 2023.

Kierunek	Liczba absolwentów										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	sumarycznie
ANALITYKA MEDYCZNA	407	406	417	444	462	528	473	462	401	475	4 475
FARMACJA	940	1 187	1 201	1 105	1 027	1 032	1 021	1 013	1 072	1 042	10 640
FIZJOTERAPIA	8 736	8 663	8 703	8 212	8 368	9 033	4 569	4 554	4 780	3 411	69 029
KIERUNEK LEKARSKI	3 600	3 872	3 999	4 163	4 002	4 565	4 644	5 090	5 583	5 817	45 335
KIERUNEK LEKARSKO - DENTYSTYCZNY	859	947	918	1 001	1 058	1 012	1 073	1 186	1 106	1 066	10 226
PIELĘGNIARSTWO	9 675	11 701	6 641	7 565	9 298	13 552	11 736	11 623	14 042	17 028	112 861
PIELĘGNIARSTWO (POMOSTOWE)	89	21	-	-	-	-	-	-	-	-	110
POŁOŻNICTWO	1 566	1 634	1 290	1 304	1 461	1 703	1 707	1 785	2 236	2 391	17 077
POŁOŻNICTWO (POMOSTOWE)	29	1	-	-	-	-	-	-	-	-	30
RATOWNICTWO MEDYCZNE	1 252	1 289	1 395	1 474	1 429	1 255	1 021	1 051	1 033	1 210	12 409
Sumarycznie	27 153	29 721	24 564	25 268	27 105	32 680	26 244	26 764	30 253	32 440	282 192

źródło: POL-on

W przypadku lekarzy i lekarzy dentystów na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat ich liczba zwiększyła się. Według danych Centralnego Rejestru Lekarzy i Lekarzy Dentystów, prowadzonego przez Naczelną Izbę Lekarską, liczba aktywnych zawodowo lekarzy i lekarzy dentystów systematycznie wzrasta - wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 155 833 lekarzy i 41 144 lekarzy dentystów. (stan na 31.12. 2010 r. – 121 621 lekarzy i 32 462 lekarzy dentystów stan na 31.12. 2015 r. – 131 076 lekarzy i 35 461 lekarzy dentystów). Wzrost przedstawia poniższy wykres:

W przypadku liczby lekarzy i lekarzy dentystów, którzy wyjechali za granicę, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Zdrowia nie posiada własnych statystyk na ten temat.

Jedyną informacją, niestety nie do końca miarodajną jest liczba wydanych zaświadczeń niezbędnych lekarzom i lekarzom dentystom ubiegającym się o uznanie kwalifikacji w innych krajach Unii Europejskiej wydanych przez Naczelną Izbę Lekarską, która prowadzi Centralny Rejestr Lekarzy i Lekarzy Dentystów. Statystyka ta znajduje się w linku poniżej. (https://nil.org.pl/uploaded_files/1720084289_zestawienie-5.pdf).

Sukcesywnie wzrasta również liczba pielęgniarek i położnych zatrudnionych w systemie ochrony zdrowia. Według danych Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych, prowadzonego przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, liczba aktywnych zawodowo pielęgniarek wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 239 257 pielęgniarek i 29 911 położnych.

Liczba zatrudnionych pielęgniarek i położnych w latach 2014 – 2023:

Rok	Liczba pielęgniarek	Liczba położnych
2023	239 257	29 911
2022	236 414	29 326
2021	234 117	28 899
2020	231 612	28 231
2019	229 974	27 859
2018	228 250	27 555
2017	225 468	26 958
2016	221 911	26 200
2015	221 172	25 938
2014	218 783	25 567

Źródło: Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych prowadzony przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych <https://nipjp.pl/liczba-pielęgniarek-polożnych-zarejestrowanych-zatrudnionych/>

Poniższa tabela przedstawia dane, dotyczące liczby zaświadczeń wydawanych polskim pielęgniarkom i położnym na potrzeby uznawania kwalifikacji zawodowych od 2014 r. do 2023 r. Należy podkreślić, iż liczba wydanych zaświadczeń nie jest jednoznaczna z liczbą osób, które faktycznie wyjechały za granicę i podjęły pracę z zawdzie pielęgniarki, z uwagi na fakt, że część osób po pobraniu zaświadczenia zmienia plany życiowe i podejmuje pracę w innym zawodzie za granicą lub pozostaje w Polsce.

Liczba zaświadczeń wydanych pielęgniarkom i położnym na potrzeby uznawania kwalifikacji zawodowych w latach 2014 – 2023:

Rok	Liczba zaświadczeń wydanych pielęgniarkom i położnym na potrzeby uznawania kwalifikacji zawodowych
2023	444
2022	355
2021	300
2020	272
2019	413
2018	488
2017	620
2016	987
2015	1527
2014	1324

Źródło: Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych prowadzony przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych <https://nipjp.pl/liczba-zaswiadczen-wydanych-na-potrzeby-uznawania-kwalifikacji-zawodowych/>

Dane dotyczące dot. liczby lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych, będących obywatelami Polski, którzy wystąpili o uznanie kwalifikacji zawodowych w krajach należących do Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Szwajcarii, zamieszczone są na stronie internetowej Komisji Europejskiej <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/statistics/establishment/overall>.

Inne zawody medyczne

Z informacji uzyskanych z Systemu POL- on wynika, iż w latach 2014 do 2023 r. na kierunku elektroradiologia łącznie ukończyło studia – 3873 osób, na kierunku higiena stomatologiczna – 142 osób, na kierunku optometria – 770 osób, na kierunku zdrowie publiczne – 13134 osób, na kierunku protetyka słuchu – 141 osób, na kierunku terapia zajęciowa – 1139 osób.

Jednocześnie pragniemy poinformować, iż ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz.U. poz. 1972), która reguluje zasady wykonywania 15 zawodów medycznych (tj. asystentka stomatologiczna, elektroradiolog, higienistka stomatologiczna, instruktor terapii uzależnień, opiekun medyczny, optometrysta, ortoptystka, podiatra, profilaktyk, protetyk słuchu, technik farmaceutyczny, technik masażysta, technik ortopeda, technik sterylizacji medycznej oraz terapeuta zajęciowy) wprowadziła m.in. Centralny Rejestr Osób Uprawnionych do Wykonywania Zawodu Medycznego, zwanego dalej „rejestrem”. Zgodnie z ww. ustawą, w celu wykonywania zawodu medycznego objętego ww. ustawą, niezbędne jest uzyskanie wpisu do rejestru. Wpis należy uzyskać przed podjęciem pracy w zawodzie, ale osoby, które na dzień wejścia w życie ww. ustawy spełniały wymogi w niej określone, mogą pracować w zawodzie bez tego wpisu do 26 marca 2025 r. Po tym terminie wpis ten będzie obligatoryjny dla wszystkich osób wykonujących te zawody. Wśród osób, które uzyskają przedmiotowy wpis będą więc uwzględnione również osoby, które uzyskały wykształcenie wymagane do wykonywania tych zawodów w ramach studiów.

Odpowiedź na pytanie 2: „Czy prawdą jest, że uczelnie państwowe decydują się na ograniczanie liczby miejsc przyjmowanych studentów na kierunkach medycznych lub zamykają te kierunki?”

Uprzejmie informuję, że nie jest prawdą, iż uczelnie państwowe decydują się na ograniczanie liczby miejsc przyjmowanych studentów na kierunkach lekarskich i lekarsko-dentystycznych czy pielęgniarskich lub zamykają te kierunki. Zwiększenie limitu miejsc na uczelniach wiąże się z faktem posiadania przez uczelnie odpowiedniej ilości kadry dydaktycznej, jak również posiadania infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia w zakresie przewidzianym w programie studiów na terenie uczelni oraz zapewnieniem studentom nauki prowadzonej z wykorzystaniem własnej bazy szpitalnej. Ponadto dodatkowo uwzględniane są potrzeby strategiczne Ministerstwa Zdrowia i wymogi tzw. „chwili”.

W kwestii zamykania kierunków, uprzejmie informuję, że do tej pory nie został jeszcze zamknięty żaden kierunek na uczelniach które kształcą na wydziałach medycznych, lecz zostały zawieszony nabory na 1 rok studiów, w podmiotach które nie spełniają standardów jakościowych. Decyzja o uzyskaniu pozwolenia na prowadzenie studiów na kierunku medycznym podlega szczególnej weryfikacji gdyż objęta jest standardami kształcenia i uzależniona jest od spełnienia warunków szczegółowo określonych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki (Dz.U. 2023 poz. 2152) w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza denty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.

Nadzór nad uczelniami prowadzącymi kształcenie na kierunkach przygotowujących do wykonywania zawodów medycznych jest podzielony pomiędzy Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jednakże jakość kształcenia w polskich uczelniach, w tym na kierunkach medycznych, jest okresowo weryfikowana przez

niezależną, zewnętrzną instytucję, jaką jest Polska Komisja Akredytacyjna. Ocena programowa przeprowadzana przez PKA polega na cyklicznej ocenie jakości kształcenia na kierunkach studiów i zwykle odbywa się po zakończeniu całego pierwszego cyklu kształcenia. W związku z powstawaniem kierunków lekarskich w uczelniach objętych nadzorem przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, została podjęta decyzja o objęciu tychże kierunków szczególnym nadzorem Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zgodnie z ustaleniami ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego z Polską Komisją Akredytacyjną, w przypadku nowo tworzonych studiów na kierunku lekarskim, podlegają one ocenie jakości kształcenia dwukrotnie w trakcie pierwszego cyklu tj., po 1 i po 3 roku (ocena częściowa) oraz po zakończeniu pierwszego cyklu (ocena końcowa).

W przypadku innych zawodów medycznych (nie dotyczy lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych) informujemy, iż ustawa o niektórych zawodach medycznych reguluje zarówno zawody, w których kształcenie jest realizowane na poziomie średnim (tj. asystentka stomatologiczna, opiekun medyczny, ortoptystka, technik farmaceutyczny, technik masażysta, technik ortopeda, technik sterylizacji medycznej), na poziomie średnim, jak i wyższym (tj. higienistka stomatologiczna, terapeuta zajęciowy, protetyk słuchu, technik ortopeda, elektroradiolog) oraz zawody medyczne, w których kształcenie odbywa się wyłącznie w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (tj. optometrysta, podiatra, profilaktyk). Należy jednak pokreślić, że dla kierunków studiów w zakresie higieny stomatologicznej, terapii zajęciowej, protetyki słuchu, elektroradiologii, optometrii, podiatrii (ww. ustawa wprowadziła ten zawód, więc kształcenie na studiach w tym zakresie w Polsce może zostać wprowadzone od 1 października br.) i zdrowia publicznego (po ukończeniu studiów w zakresie zdrowia publicznego można wykonywać zawód profilaktyka) nie określa się limitów przyjęć. Jednocześnie uregulowanie ww. zawodów w akcie prawnym o randze ustawy (w tym m.in. wprowadzenie ustawicznego rozwoju zawodowego dla osób wykonujących te zawody) powinno przyczynić do wzmocnienia ich rangi, a to z kolei może przełożyć się na większe zainteresowanie zdobywaniem wykształcenia wymaganego do wykonywania tych zawodów na studiach I i II stopnia.

Odpowiedź na pytanie 3: „Jakie działania planuje się podjąć, aby zwiększyć liczbę lekarzy polskiego systemu ochrony zdrowia?”

W Ministerstwie Zdrowia sukcesywnie realizowane są działania mające na celu zwiększenie w systemie opieki zdrowotnej liczby aktywnych zawodowo lekarzy i lekarzy dentyków, uatrakcyjnienie oraz zwiększenie prestiżu tych zawodów, a także zachęcenie do podejmowania kształcenia w tych zawodach.

Poniżej wskazane główne działania:

W czasie kształcenia przeddyplomowego – studia:

- zwiększenie limitów przyjęć na kierunek lekarski.
 - w roku akademickim 2023/2024 w porównaniu z rokiem 2015/2016 limit przyjęć na studia na kierunku lekarskim został zwiększony o 30% (z 6 188 na 9 804 miejsc);
- wprowadzono wsparcie finansowe (tzw. kredyt) dla osób podejmujących studia odpłatne na kierunku lekarskim prowadzonym w języku polskim.
 - uwaga: obowiązek odpracowania kwoty uzyskanej od państwa w publicznej służbie zdrowia (możliwość całkowitego lub częściowego umorzenia kosztu kształcenia po spełnieniu warunków określonych w ustawie);
- dzięki środkom finansowym z KPO (ponad 700 mln EUR) zwiększenia potencjału dydaktycznego publicznych uczelni medycznych (kierunek lekarski i pielęgniarski), w aspekcie personalnym i inwestycyjnym (laboratoria, biblioteki, domy studenckie, centra symulacji, baza kliniczna). Zaleta: wygenerowanie nowych miejsc szkoleniowych.

W czasie szkolenia specjalizacyjnego:

- wyodrębnienie dziedzin najważniejszych z punktu widzenia epidemiologicznego kraju i ustanowienie dla nich specjalnych zasad dotyczących kształcenia (dotyczy tylko trybu rezydentury).
 - główna zachęta: wyższe wynagrodzenie miesięczne dla osób podejmujących kształcenie w dziedzinach priorytetowych. Dodatkowa informacja: liczba przyznawanych miejsc szkoleniowych rezydenckich w dziedzinach priorytetowych jest wyższa w stosunku do pozostałych dziedzin.
- możliwość ubiegania się o odbywanie szkolenia specjalizacyjnego we wszystkich województwach jednocześnie oraz wskazania 15 wyborów obejmujących dziedzinę, tryb i miejsce odbywania szkolenia specjalizacyjnego w preferowanej kolejności (tzw. Nabór Centralny)
 - możliwość zakwalifikowania się do odbywania pokrewnej specjalizacji w przypadku nie zakwalifikuje się na preferowaną dziedzinę. Zakłada się, że dzięki temu rozwiązaniu zostanie wykorzystana znacznie większa liczba miejsc w dziedzinach priorytetowych.
- umożliwienie przystąpienia o rok wcześniej niż dotychczas do PES lekarzy, którzy ukończyli przedostatni rok szkolenia specjalizacyjnego.

W czasie wykonywania zawodu:

- po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego, możliwość otrzymania wyższego wynagrodzenia zasadniczego o 600 zł miesięcznie (w dziedzinie niepriorytetowej) lub wyższe o 700 zł miesięcznie (w dziedzinie priorytetowej).
 - warunek: przepracowanie łącznie 2 lata w publicznym podmiocie leczniczym w ciągu kolejnych pięciu lat następujących po zakończeniu szkolenia specjalizacyjnego.
- działania mające na celu poprawę atrakcyjności zawodów medycznych i warunków pracy pracowników medycznych dotyczące aktualizacji najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.
- wprowadzenie przepisów umożliwiających uzyskiwanie uprawnień do wykonywania zawodu lekarzom i lekarzom denty stom, którzy uzyskali swoje dyplomy poza krajami UE poprzez zaliczenie Lekarskiego Egzaminu Weryfikacyjnego i Lekarsko-Dentystycznego Egzaminu Weryfikacyjnego sprawdzającego wiedzę na poziomie określonym wymogami unijnymi.

Należy podkreślić, że wiele ze wspomnianych powyżej działań przyniesie efekty w okresie 5-10 lat, co należy uwzględnić oceniając ich efektywność i planując dalsze działania. Dla przykładu, analizy dokonane przez Departament Analiz i Strategii oraz niezależne analizy Naczelnej Izby Lekarskiej wskazują, że utrzymanie obecnego limitu przyjęć na kierunki lekarskie spowoduje nadmiar lekarzy w Polsce w przeciągu następnych 10 lat. W związku z powyższym, pomimo iż nadal odczuwane są braki w dostępie do specjalistów, konieczne jest odejście od dalszego zwiększania liczby kształconych lekarzy.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/